

tildeels Statens Tilsyns-Net. Jeg har slet ikke Noget imod Bugeksoler, og jeg vil ønske, at de maae komme istand, men jeg mener, at, naar man vil Frihed, saa skal man ikke indføre en saadan Tvang som den, der efter min Formening ligger i det ærede Udvalgs Forslag.

Ordføreren: Ja, det undrer mig at høre, at den ærede Rigsdagsmand kan finde, at der her er nogen Tvang. Den ærede Rigsdagsmand gjorde jo selv opmærksom paa, at Forældre, uden at spørge Noget, kunde lade deres Børn undervise hjemme, men den samme Frihed beholde de, selv om dette Forslag gaaer igjennem. Forholdet er i den Henseende accurat det selvsamme med dette Forslag, som uden det, Forældrene blive ligesaa tvungne med Hensyn til deres Børns Underviisning, som de ere iforveien, og de have den selvsamme Frihed som før.

Da Tiden nu er saa langt fremrykket, skal jeg indfranke mig til to Bemærkninger, uden videre at opholde mig ved de Vittringer, der ere fremførte mod Udvalgets Forslag. Naar en æret Taler har formeent, at Udvalget har kastet Directionerne ud af § 3, saa skal jeg gjøre opmærksom paa, at det ikke forholder sig saaledes. I Udkastets § 3 findes Directionerne slet ikke, og, naar de ikke findes der, kan man jo heller ikke kaste dem ud. Jeg skal dernæst meget gjerne sige, hvad vi have befrygtet af den Bestemmelse, at Sogneforstanderskabets Antagelse af de Mænd, som skulde besørge de yngre Børns Underviisning, skulde have Kirke- og Underviisningsministerens Samtykke for at kunne være gyldig. Jeg troer, at den nuværende ærede Cultusminister meget rigtigt har opfattet Sagen, og Udvalget staaer vist heller ikke i den Formening, at han vilde misbruge en saadan Ret, men paa den anden Side maa man ikke overse, at de mindre Autoriteter — det seer man jo bestandigt — ialmindelighed have en stærk Lyst til at raade og regjere. Skoledirectionerne ville altsaa formodentlig oftere modsætte sig at give en saadan Tilladelse, enten, fordi den Vedkommende ikke var seminaristisk dannet, eller ikke holdt saa stærkt paa Valles Lærebog som Provsterne og Directionerne, og naar man saa har en Cultusmini-

ster, der hylder den Betragtning, at det er Autoriteter, hvortil der væsentligt skal tages Hensyn, saa vil han sige: Nei, paa Grund af det Dplyste kan det Ansøgte ikke bevilges. Det er det, man frygter for kunde komme til at ligge bagved, naar en saadan Bestemmelse kom ind i Loven, medens man paa den anden Side er aldeles enig med den ærede Minister i, at der ikke kan være nogen Fare ved at lægge denne Bestemmelse i Sogneforstanderskabets eller Skolecommissionens Haand. For at faae et almindeligt Overblik over Skolevæsenet mener jeg, at Ministeren har sine Skoledirectioner rundt omkring, ligesom han ogsaa, hvis han finder det fornødent, kan indhente Dplysninger fra Skoleraadene om forskellige Sager, Skolevæsenet vedkommende; Alt det kan lade sig gjøre, uden at Ansøgninger om Tilladelse til, at Personer, der ikke ere seminaristisk dannede, undervise Smaabørn, indsendes til og afgjøres af Ministeriet. Jeg troer, at der er mange Veie, hvorpaa et saadant Overblik over Skolevæsenet kan skaffes tilveie. Det var den ene Bemærkning, jeg vilde gjøre.

Naar en æret Rigsdagsmand fra Randers har spurgt, om det da var Communerne, der hidtil havde været villige til at gjøre Dpofrelser med Hensyn til Skolevæsenet, eller om det var de nævnte Autoriteter, saa vil jeg dertil svare, at Communerne hidtil ikke have havt Lov til at bruge Pengene paa den Maade, som de vilde, idet Autoriteterne jo have villet bestemme, hvorledes Pengene skulde anvendes, og hvortil de skulde bruges, og at, naar de nu faae Lov til at anvende Pengene paa den Maade, de selv bedst synes, saa troer jeg ogsaa, der vil være en større Willighed til at gjøre Udgifter til Skolevæsenet.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg vil ogsaa ganske slutte mig til det Gaab, at der for Eftertiden vil være en større Willighed til at gjøre Udgifter til Skolevæsenet, end hidtil har vist sig, idet ogsaa jeg har faaet den Erkjendelse, som en æret Rigsdagsmand har vedkjendt sig, at Willigheden hidtil ikke har været stor, men jeg kan dog ikke ganske hengive mig til den Forvisning, at denne Willighed vil komme tilstede,